

# THẾ NÀO LÀ *TỬ TẾ*?

**BÙI HIỀN**  
**(PGS; Hà Nội)**

Gần đây, Đài truyền hình Trung ương Việt Nam (VTV) có sáng kiến đưa ra Chương trình *TỬ TẾ* để biểu dương những con người và việc làm mà Đài cho là những tấm gương tử tế trong xã hội hiện đại. Cho đến giờ phút này tất cả những con người và việc làm đã được đưa lên đều là hay, là tốt và rất đáng được để mọi người học tập và noi theo.

Song tôi không hiểu vì sao Đài lại đặt cho chương trình cái tên là “tử tế”, nên cố gắng đi tìm xem nội hàm sâu xa của nó là gì?

Tôi bèn đi tra tất cả các từ điển tiếng Việt có uy tín để tìm hiểu ý nghĩa của hai tiếng TỬ TẾ và thu được kết quả như sau:

*Hán Việt từ điển* của Đào Duy Anh: “TỬ TẾ - tinh mật kĩ càng” (dịch nghĩa tiếng Hán).

*Từ điển tiếng Việt* do Hoàng Phê chủ biên: “TỬ TẾ t 1 có được tương đối đầy đủ những gì thường đòi hỏi phải có để được coi trọng, không bị coi là quá sơ sài, lồi thoi hoặc thiếu đứng đắn. ◇ ăn mặc tử tế ◇ được học hành tử tế ◇ con nhà tử tế.

ĐN **đàng hoàng**. 2 tỏ ra có lòng tốt trong đối xử với nhau ◇ *anh ấy là người tử tế* ◇ *đối xử với nhau rất tử tế*”.

*Đại từ điển tiếng Việt* do Nguyễn Như Ý chủ biên: “TỬ TẾ tt 1. Đáp ứng được yêu cầu, đòi hỏi mà lệ thường phải có để được coi trọng: *ra đường phải ăn mặc tử tế*. 2. Có lòng tốt trong đối xử: *ăn ở tử tế với mọi người* ○ *được đối xử tử tế*.

Qua đây ta thấy TỬ TẾ chỉ bao hàm 2 ý nghĩa cơ bản là:

1. Phù hợp hoặc đáp ứng được những lễ thói thông thường, những chuẩn mực bình thường mà xã hội không coi là lệch lạc. Các ví dụ trên đều minh họa rất rõ ý nghĩa này.

Còn nếu đem ý nghĩa của TỬ TẾ gán vào cho tất cả những con người và sự việc đã biểu dương trên Đài vừa qua, thì hóa ra đó chỉ là những con người, những việc làm rất đổi bình thường, mà ai ai cũng cần phải làm và có thể làm được hằng ngày. Như vậy là Đài đã nêu ra những người tốt, việc tốt đáng kính, đáng nể ấy, để rồi vô tình đem hạ thấp giá trị của họ theo đúng ý nghĩa của từ TỬ TẾ kể trên !

2. Có lòng tốt trong đối xử với nhau. Như vậy là TỬ TẾ chỉ mang ý nghĩa là “TỐT” ở trong quan hệ đối xử giữa con người với con người, chứ không phải là giữa con người với loài vật hoặc các sự vật khác. Bình thường tiếng Việt không nói: “*Chủ nhà đối xử tử tế với con chó*” (nhưng “*đối xử với người giúp việc*” thì được). Bởi vậy nhiều lần Đài đề cao và xếp một nông dân chăm sóc đàn cò ở vườn nhà mình vào loại người tử tế, việc làm tử tế, quả tình là không ổn, vì làm như thế là vô hình trung đã hạ thấp giá trị của việc chăm sóc đàn chim và bảo vệ môi trường ấy, đồng thời cũng là không tôn trọng người đó.

Tôi ngẫm lại thấy tất cả những con người và việc làm mà Đài đã nêu lên để biểu dương và cổ vũ trong chương trình hiện nay đều là những NGƯỜI TỐT, VIỆC TỐT theo đúng quan niệm của Bác Hồ đã từng thực hiện khi xưa và theo đúng nội dung chủ trương Đảng ta mới phát động lại phong trào làm theo NGƯỜI TỐT, VIỆC TỐT trong mấy năm gần đây. Nhưng không hiểu vì sao Đài Truyền hình Trung ương - một công cụ tuyên truyền lớn nhất, mạnh nhất của Đảng và Nhà nước - lại không tiếp tục thực hiện chủ trương này của Bác và Đảng, mà lại sáng kiến ra cái chương trình TỬ TẾ có vẻ khác lạ đến vậy.

Mong rằng Đài vẫn cứ tích cực tiếp tục tìm kiếm những con người và sự việc như thế để tôn vinh và phổ biến, nhưng chỉ có điều là hãy đặt lại chương trình dưới bốn chữ vàng NGƯỜI TỐT, VIỆC TỐT của Bác và Đảng, bởi vì bốn chữ này vừa rất chính xác, vừa hàm chứa các nội dung rất sâu xa, mà toàn dân ai cũng hiểu rất thấu đáo và rất đồng tình.

#### TIN VỀ ĐẠI HỘI

#### HỘI NGÔN NGỮ HỌC HÀ NỘI (2014-2019)

Ngày 15 tháng 1 năm 2015, tại Hội trường Viện Ngôn ngữ học, số 9, Kim Mã Thượng, Ba Đình, Hà Nội đã diễn ra Đại hội Hội Ngôn ngữ học Hà Nội nhiệm kì IV (2014-2019).

Dự Đại hội có **PGS.TS Nguyễn Thế Kỷ**, Phó trưởng Ban Tuyên giáo Trung ương, Đại diện

Ủy ban Nhân dân TP. Hà Nội, Liên hiệp các Hội Khoa học kỹ thuật Hà Nội, Lãnh đạo Hội Ngôn ngữ học Việt Nam, Lãnh đạo Viện Ngôn ngữ học, Lãnh đạo Hội đồng chức danh giáo sư ngành Ngôn ngữ học và đồng đạo các hội viên của Hội.

Đại hội đã đánh giá hoạt động của Hội trong nhiệm kỳ vừa qua và đề ra phương hướng hoạt động của Hội trong nhiệm kỳ tới.

Nhiều ý kiến phát biểu trao đổi về hoạt động của Hội, trong đó đáng chú ý là ý kiến của GS.TS. NGND Đinh Văn Đức, GS.TSKH Trần Ngọc Thêm, GS.TS Nguyễn Văn Hiệp,... đã nhấn mạnh: Hoạt động của Hội cần thiết thực, hướng vào những vấn đề ngôn ngữ ở Hà Nội, góp phần vào nghiên cứu ngôn ngữ-văn hóa Hà Nội, xây dựng nếp sống văn hóa ứng xử của người Hà Nội thanh lịch, hiện đại.

Đại hội đã tưởng nhớ cố GS.TS Hoàng Văn Hành, người sáng lập và là Chủ tịch Hội đầu tiên; tri ân hai bậc lão thành, ủy viên BCH Hội ngay từ khóa đầu đến nay đã có nhiều đóng góp cho sự phát triển của Hội: GS.TS. NGND Hoàng Trọng Phiến và PGS.TS Nguyễn Xuân Hòa.

Đại hội đã hiệp thương bầu Ban chấp hành mới gồm 15 ủy viên: **GS.TS Nguyễn Văn Khang** được bầu làm Chủ tịch Hội; PGS.TS Nguyễn Xuân Hòa (*phó Chủ tịch kiêm Tổng thư ký*), GS.TS Trần Trí Dồi (*phó Chủ tịch*), PGS.TS Nguyễn Văn Chính (*Ủy viên thường vụ*), TS Nguyễn Đăng Sửu (*Ủy viên thường vụ*); GS.TS Nguyễn Đức Tồn, PGS.TSKH Nguyễn Ngọc Hùng, PGS. TS Vũ Kim Bảng, PGS.TS Nguyễn Thị Việt Thanh, PGS.TS Hoàng Anh, PGS.TS Trần Kim Phụng, TS. Nguyễn Huy Kỳ, TS. Nguyễn Tô Chung, Nhà văn Nguyễn Bắc Sơn, Nhà báo Lê Xuân Hội.

### TIN VỀ THAY ĐỔI NHÂN SỰ TỔNG THƯ KÍ HỘI NGÔN NGỮ HỌC VIỆT NAM

Thể theo nguyện vọng cá nhân, Thường vụ và BCH Hội Ngôn ngữ học Việt Nam đã đồng ý để **TS. Dương Kỳ Đức** thôi giữ chức vụ Tổng thư ký Hội Ngôn ngữ học Việt Nam.

Suốt 20 năm hoạt động, TS. Dương Kỳ Đức đã đóng góp nhiều công sức cho việc xây dựng và phát triển Hội Ngôn ngữ học Việt Nam. Hội Ngôn ngữ học Việt Nam đánh giá cao và tri ân tâm sức của TS. Dương Kỳ Đức đối với Hội.

Sau khi lấy ý kiến và được sự đồng ý của Thường vụ và Ban chấp hành, Chủ tịch Hội Ngôn ngữ học Việt Nam, GS.TS NGND Lê Quang Thiêm đã ký quyết định số 02/QĐ-HNNHVN bổ nhiệm **PGS.TS Phạm Văn Tình**, Ủy viên BCH Hội làm Tổng thư ký Hội.

Sáng ngày 27 tháng 1 năm 2015, tại trụ sở Hội Ngôn ngữ học Việt Nam, Thường vụ BCH Hội đã tổ chức trao quyết định cho PGS.TS Phạm Văn Tình, chính thức đảm nhận chức vụ Tổng thư ký Hội.

NN & ĐS

ỦY BAN NHÂN DÂN  
THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH  
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SÀI GÒN

CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM  
Độc lập - Tự do - Hạnh phúc

Số: /TB-ĐHSG-QLKH&SDH

TP. Hồ Chí Minh, ngày tháng năm 2014

**THÔNG BÁO**  
**Mời tham gia Hội thảo khoa học**  
**"NGỮ HỌC TOÀN QUỐC - 2015"**

Kính gửi: .....

Gần hai mươi năm nay, Hội Ngôn ngữ học Việt Nam đã tổ chức đều đặn Hội thảo *Ngữ học Trẻ - Xuân* hằng năm. Đến năm 2011 đã có 16 cuộc Hội thảo được tiến hành. Kể từ lần thứ 14, Hội thảo đã được đổi tên thành "Hội thảo *Ngữ học toàn quốc*" và từ năm 2011 tổ chức hai năm một lần. Kỳ này, Hội Ngôn ngữ học Việt Nam phối hợp với Trường Đại học Sài Gòn tổ chức Hội thảo "*Ngữ học toàn quốc - 2015*" lần thứ 18 tại TP. Hồ Chí Minh.

Đây là hội thảo khoa học toàn quốc dành cho các nhà ngôn ngữ học, giảng viên các trường đại học và cao đẳng; giáo viên của các môn Tiếng Việt, Ngữ văn, Ngoại ngữ; các nhà báo; nhà nghiên cứu khoa học, các văn nghệ sĩ và những người hoạt động trong các lĩnh vực liên quan (không phân biệt tuổi tác và địa vị xã hội). Đây cũng là cơ hội gặp gỡ, trao đổi các kết quả nghiên cứu mới về ngôn ngữ, ngoại ngữ, văn chương, văn hoá ở khắp các miền đất nước.

**1. Mục đích của Hội thảo:** Tạo diễn đàn để công bố các công trình nghiên cứu khoa học, trao đổi các ý tưởng khoa học, qua đó nâng cao năng lực học tập và nghiên cứu trong lĩnh vực ngôn ngữ và văn hóa.

**2. Đối tượng tham gia và khách mời:** Các ủy viên ban chấp hành, hội viên Hội Ngôn ngữ học Việt Nam; Các nhà Ngôn ngữ học, giảng viên các trường đại học và cao đẳng; giáo viên các môn Tiếng Việt, Ngữ văn, Ngoại ngữ; các nhà báo; nhà nghiên cứu khoa học; các văn nghệ sĩ; Các nhà khoa học quan tâm đến chủ đề Hội thảo.

**3. Đơn vị chủ trì:** Hội Ngôn ngữ học Việt Nam và Trường Đại học Sài Gòn.

**4. Thời gian, địa điểm tổ chức Hội thảo:** Dự kiến Hội thảo sẽ diễn ra vào trung tuần tháng 4 năm 2015 tại Trường Đại học Sài Gòn, số 273 An Dương Vương, Phường 3, quận 5, TP.HCM.

**5. Nội dung Hội thảo:** Hội thảo tập trung vào một số chủ đề chính: *Ngôn ngữ học và Việt ngữ học; Bản ngữ và Ngoại ngữ; Ngôn ngữ các dân tộc thiểu số ở Việt Nam; Ngôn ngữ và Văn hoá; Ngôn ngữ với Văn chương; Ngôn ngữ và Địa phương học.*

Riêng chủ đề Ngôn ngữ và Địa phương học, Ban Tổ chức mong nhận được nhiều báo cáo, tham luận về những vấn đề ngôn ngữ - văn hoá liên quan trực tiếp đến địa phương.

**6. Đăng kí tham dự Hội thảo**

Đăng kí qua email trước ngày 15/03/2015: [hoingonnguhocvietnam@yahoo.com.vn](mailto:hoingonnguhocvietnam@yahoo.com.vn)

hoặc: [qlkh@sgu.edu.vn](mailto:qlkh@sgu.edu.vn)

**7. Gửi bài tham luận:** trước ngày 15/03/2015

- Văn phòng Hội Ngôn ngữ học Việt Nam:

Điện thoại: (84)-(04) 3.7624212; 0983.258.475 (Bà Đào Minh Phương)

Email: [hoingonnguhocvietnam@yahoo.com.vn](mailto:hoingonnguhocvietnam@yahoo.com.vn)

- Bản tóm tắt báo cáo khoa học không quá 300 chữ, phông chữ Times New Roman, cỡ chữ 12, ghi rõ: họ và tên, học vị và chức danh khoa học (nếu có), tên cơ quan và địa phương cư trú, địa chỉ liên hệ và số điện thoại, hòm thư điện tử, số thẻ hội viên Hội Ngôn ngữ học Việt Nam (nếu có).

- Toàn văn báo cáo dài không quá 4000 chữ, có phần tài liệu tham khảo, đánh máy rõ nét, phông chữ Times New Roman, cỡ chữ 12, ghi rõ: họ và tên, học vị và chức danh khoa học (nếu có), tên cơ quan và địa phương cư trú, địa chỉ liên hệ và số điện thoại, hòm thư điện tử, số thẻ hội viên Hội Ngôn ngữ học Việt Nam (nếu có).

Ban Tổ chức trân trọng thông báo và kính mời quý vị viết bài tham gia Hội thảo.

**ĐỒNG TRƯỞNG BAN TỔ CHỨC**

**HỘI NGÔN NGỮ HỌC VIỆT NAM**

**CHỦ TỊCH HỘI**

**GS.TS. Lê Quang Thiêm**

**TRƯỜNG ĐẠI HỌC SÀI GÒN**

**HIỆU TRƯỞNG**

**PGS.TS. Nguyễn Viết Ngoạn**